

۱۵۲۹۲۷۶
۲۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول حسابداری (۲)

تألیف

چارلز هورن گرن، والتر هاریسون و مایکل رایینسون

ترجمه و اقتباس

دکتر ایرج نوروش

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

دکتر غلامرضا کرمی

ویراستار فنی

فریما نوروش

سرشناسه : هورن گرن، چارلز تی، ۱۹۲۶ - م. Horngren, Charles T.

عنوان و نام پدیدآور : اصول حسابداری ۱/۲ تألیف چارلز هورن گرن، والتر هاریسون و مایکل رابینسون : ترجمه و اقتباس ایرج

نوروش، غلامرضا کرمی.

تهران : صفار، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری : ۵۷۴ ص: جدول.

شابک : 978-964-388-450-5

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : چاپ قبلی : کتاب نو ، ۱۳۷۸.

موضوع : حسابداری

شناسه افزوده : هریسون، والتر اشلی، ۱۹۳۰ - م

شناسه افزوده : Harrison, Walter Ashley

شناسه افزوده : رابینسون، مایکل

شناسه افزوده : Robinson, Michael

شناسه افزوده : نوروش، ایرج، ۱۳۲۳ - مترجم

شناسه افزوده : کرمی، غلامرضا، ۱۳۵۴ - مترجم

شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۶۹۵۷۳

پهرست نویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار



۳۰۰۰۵۳۵۱

نام کتاب : اصول حسابداری (۱ و ۲)
نویسندگان : چارلز تی هورن گرن - هاریسون والتر - مایکل رابینسون
مترجمین : دکتر ایرج نوروش - دکتر غلامرضا کرمی
طرح جلد : فرهاد کمالی
حروفچینی : معرفت
لیتوگرافی : گنج شایگان
چاپخانه : گنج شایگان (۱) ۵۵۴۰۳۴۷۸
شمارگان : ۲۲۰ نسخه
نوبت چاپ : بیست و یکم - تابستان ۱۴۰۳
قیمت : ۶/۳۰۰/۱۰۰ ریال
ناشر : انتشارات صفار
مرکز پخش : خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه زیرین
انتشارات اشراقی (۱) ۶۶۴۰۸۴۸۷ تلفن: ۶۶۹۷۰۹۹۲
پخش کتاب بینش (۱) ۶۶۴۹۶۲۹۹ کتابفروشی صفا (۱) ۶۶۹۷۸۸۴۶

ISBN 978-964-388-450-5

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۴۵۰-۵

ISBN 978-964-388-444-4

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۴۴۴-۴

www.Eshraghipub.com

www.saffarpublishing.ir

Email: saffar_publishing@yahoo.com

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

تقدیم به :

مهمرب

غلامرضا کرمی

مهمرب

ایرج نوروش

مقدمه

حسابداری زبان تجارت است. آشنایی ناقص با این زبان و درک ضعیف از اهدافی که باید در انتقال پیام‌های تجاری به عهده گیرد، کنترل مالی و تصمیمات مدیریتی را به سطح نازلی تنزل می‌دهد.

تعداد زیادی از دانشجویان کشور در رشته‌های حسابداری، مدیریت، اقتصاد، مهندسی و دیگر علاقه‌مندانی که در جستجوی درک مفاهیم مالی و بازرگانی دانش حسابداری خود هستند برای اولین بار به کتاب اصول حسابداری مراجعه می‌کنند. علایق مشترک تمامی این افراد آنست بیاموزند چگونه اطلاعات حسابداری را بخوانند، ارزیابی کنند و براساس آن تصمیم‌گیری نمایند. کتابهایی که دانشجویان رشته حسابداری و دیگر مکانیکی و بدون درک فلسفی از مفاهیم و اهداف حسابداری - آن هم با مطالب و مثال‌های پیش پا افتاده که تمامی موضوعات حسابداری را در این سطح مقدماتی پوشش نمی‌دهد - آشنا می‌کنند، نقش مهمی در ایجاد پایه‌های ضعیف برای فراگیری مطالب دروس دیگر حسابداری و عدم ارتقاء توان تصمیم‌گیری و انگیزش آموزشی آنان ایفا می‌کنند.

حسابداری و تجارت از هم قابل تفکیک نیستند و همواره تصمیمات صحیح تجاری با اطلاعات مربوط و قابل اتکاء حسابداری پیوند ناگسستنی دارند. در سراسر فصول حاضر با ذکر مثال بر تصمیمات تجاری دنیای واقعی همواره تأکید گردیده است. همچنین تلفیق صورتهای مالی یک شرکت واقعی در ضمیمه این کتاب و تکالیف مبتنی بر آن در فصول مختلف، نقش مهمی در ارتقاء علاقه و انگیزش دانشجویان برای فراگیری اطلاعات دنیای واقعی و پیگیری مباحث درسی به دنبال خواهد داشت. امیدواریم بهره‌گیری از منبع اصلی این کتاب که از معتبرترین و پرفروش‌ترین کتابهای حسابداری در سطح جهان می‌باشد و افزودن مطالبی مطابق با ساختار قانونی و حسابداری کشور به آن، موجباتی برای تحول آموزش مبانی حسابداری فراهم آورد. فصل هفتم از چاپ‌های قبلی کتاب اصول حسابداری (۱)، که براساس برنامه مصوب شورای انقلاب فرهنگی در برنامه درسی درس اصول حسابداری (۲) قرار دارد، حذف و در اولین فصل این کتاب ارایه گردیده است. در مثال‌های این کتاب، برای سادگی درک محاسبات سعی گردیده از اعداد و ارقام بزرگ اجتناب گردد. در پایان از پیشنهادات و نظرات اصلاحی اساتید محترم و دانشجویان عزیز صمیمانه قدردانی می‌گردد.

دکتر ایرج نوروش - دکتر غلامرضا کرمی

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه	خلاصه
فصل ۷: کنترل داخلی، مبادلات نقدی و موضوعات افلاقی	۱۲	۱۱۵
کنترل داخلی	۱۲	۱۱۶
سیستمهای اثربخش کنترل داخلی	۱۳	۱۱۸
محدودیتهای کنترل داخلی	۲۵	۱۱۸
حساب بانک به عنوان یک وسیله کنترلی	۲۵	۱۱۹
مسألهای برای مرور نیم فصل	۳۸	۱۲۰
حل مسأله	۳۹	۱۲۳
گزارشگری وجوه نقد	۴۰	۱۲۴
کنترل داخلی بر دریافتهای نقدی	۴۱	۱۲۹
کنترل داخلی بر پرداختهای نقدی	۴۴	۱۳۰
اصول اخلاقی و کنترلهای داخلی	۴۹	۱۳۰
شرکت و آیین اخلاق حرفه‌ای	۴۹	
موضوعات اخلاقی در حسابداری	۵۰	
اصول اخلاقی و کنترلهای خارجی	۵۱	
مسألهای برای مرور فصل	۵۴	
خلاصه	۵۶	
خودآزمایی	۵۷	
لغات و اصطلاحات	۵۹	
پاسخ به خودآزمایی	۵۹	
سؤالات	۵۹	
تمرین‌ها	۵۹	
تمرینهای برای بحث	۵۹	
مسائل	۶۶	
مسائل تصمیم‌گیری	۷۱	
آیین رفتار حرفه‌ای	۷۲	
مسائل صورتهای مالی	۷۳	
ضمیمه فصل هفتم	۷۴	
سیستم سند پرداخت	۷۴	
مسأله مربوط به ضمیمه فصل	۸۰	
فصل ۱۱: بدهیهای جاری و مسابرداری مقوق و دستمزد		
بدهیهای جاری که مبلغ معلومی دارند	۸۷	
اسناد پرداختنی کوتاهمدت	۸۷	
انتشار اسناد پرداختنی کوتاهمدت به کسر (بیلنی کمتر از ارزش اسمی)	۸۸	
بدهیهای جاری که باید برآورد شوند	۹۶	
ذخائر، بدهیهای احتمالی، و دارائیهای احتمالی	۹۸	
مسألهای برای مرور نیم فصل	۱۰۱	
حل مسأله	۱۰۱	
حسابداری حقوق و دستمزد	۱۰۲	
سیستم حقوق و دستمزد	۱۰۵	
کنترلهای داخلی بر حقوق و دستمزد	۱۱۰	
گزارشگری هزینه حقوق و بدهیها	۱۱۳	
مسألهای برای مرور فصل	۱۱۳	
حل مسأله	۱۱۳	
عنوان	صفحه	خلاصه
فصل ۱۳: مسابرداری برای شرکتهای تضامنی		
ویژگیهای یک واحد تجاری تضامنی	۱۸۷	
سرمایه گذاری اولیه توسط شرکا	۱۹۰	
تقسیم سود و زیان شرکت تضامنی	۱۹۲	
برداشت شرکا	۱۹۹	
ورود شریک	۲۰۰	
خروج شریک	۲۰۵	
فوت شریک	۲۱۰	
تصفیه شرکت تضامنی	۲۱۰	
صورتهای مالی شرکت تضامنی	۲۱۳	
مسألهای برای مرور فصل	۲۱۶	
حل مسأله	۲۱۶	
خلاصه	۲۱۸	
خودآزمایی	۲۱۹	

۳۱۰	سرمایه
۳۱۱	افزایش و کاهش سرمایه
۳۱۲	معاملات اعضای هیأت مدیره
۳۱۲	سایر مقررات مربوط به مدیران
۳۱۳	سود قابل تقسیم
۳۱۴	وظایف بازرسان

فصل ۱۵: سود انباشته، سود سهام، سهام خزانه، و صورت سود و زیان

۳۲۰	سود انباشته و سود سهام
۳۲۱	سود سهمی
۳۲۶	تجزیه سهام
۳۲۸	سهام خزانه
۳۳۴	مسئله‌ای برای مرور نیم فصل
۳۳۵	حل مساله
۳۳۶	ابطال سهام
۳۳۶	محدودیت‌های سود انباشته
۳۳۷	توزیع در گزارشگری حقوق صاحبان سهام
۳۳۹	صورت سود و زیان شرکت سهامی
۳۴۵	صورت سود انباشته
۳۴۸	صورت حقوق صاحبان سهام
۳۵۰	مسئله‌ای برای مرور فصل
۳۵۱	حل مساله
۳۵۳	خلاصه
۳۵۴	سودآزمایی
۳۵۶	لغات و اصطلاحات
۳۵۶	پاسخ به خودآزمایی
۳۵۷	سؤالات
۳۵۹	تمرین‌ها
۳۶۳	تمرینی برای بحث
۳۶۴	مسائل
۳۷۰	مسائل تصمیم‌گیری
۳۷۱	آیین رفتار حرفه‌ای
۳۷۱	مسائل صورتهای مالی

فصل ۱۶: بدهیهای بلندمدت

۳۷۶	ماهیت اوراق قرضه
۳۷۹	قیمت ورقه قرضه
۳۸۳	انتشار اوراق قرضه پرداختی
۳۹۲	بُت‌های تبدیلی بابت هزینه بهره
۳۹۳	اوراق مشارکت (اوراق قرضه) در ایران
۳۹۵	مسئله‌ای برای مرور نیم فصل
۳۹۵	حل مساله
۳۹۶	پیوست حل مساله
۳۹۷	روش بهره مؤثر برای انقضاء
۴۰۲	بازخرید اوراق قرضه پرداختی
۴۰۴	اوراق قرضه قابل تبدیل
۴۰۵	سهام جاری بدهی بلندمدت

۲۲۲	لغات و اصطلاحات
۲۲۲	پاسخ خودآزمایی
۲۲۳	سؤالات
۲۲۴	تمرینها
۲۲۷	تمرینهای برای بحث
۲۲۸	مسائل

فصل ۱۷: سازمان شرکت سهامی، سرمایه

۲۳۱	پرداخت‌شده، و ترازنامه
۲۳۵	مشخصات یک شرکت سهامی
۲۳۹	سازمان یک شرکت سهامی
۲۴۱	سهام سرمایه
۲۴۲	حقوق صاحبان سهام
۲۴۴	حقوق سهامداران
۲۴۴	انواع سهام
۲۴۸	انتشار سهام
۲۵۵	مرور حسابداری سهام
۲۵۷	مساله برای مرور نیم فصل
۲۵۸	حل مساله
۲۵۹	هدایای دریاختی
۲۵۹	تبدیل یک واحد تجاری به شرکت سهامی
۲۶۰	هزینه (بهای) تأسیس
۲۶۱	تاریخهای تقسیم سود
۲۶۱	سود سهام ممتاز و عادی
۲۶۶	سهام ممتاز قابل تبدیل
۲۶۷	ارزشیابی عملیات: نرخ بازده مجموع داراییها و نرخ بازده حقوق
۲۶۹	ارزشهای مختلف سهام
۲۷۳	حسابداری مالیات بر درآمد شرکتهای سهامی
۲۸۰	مسئله‌ای برای مرور فصل
۲۸۱	حل مساله
۲۸۳	خلاصه
۲۸۴	خودآزمایی
۲۸۶	لغات و اصطلاحات
۲۸۷	پاسخ به خودآزمایی
۲۸۸	سؤالات
۲۹۰	تمرین‌ها
۲۹۴	تمرینهای برای بحث
۲۹۵	مسائل
۳۰۰	مسائل تصمیم‌گیری
۳۰۱	آیین رفتار حرفه‌ای
۳۰۱	مسائل صورتهای مالی
۳۰۳	ضمیمه فصل چهاردهم
۳۰۳	مثال تشریحی برای ذکر مفاد قانون تجارت ایران
۳۰۸	ضمیمه فصل چهاردهم (۲)
۳۰۸	مقررات قانون تجارت ایران در ارتباط با حسابها و بازرسان
۳۰۸	مسئولیت تهیه صورتهای مالی سالانه
۳۰۹	محتوی صورتهای مالی سالانه
۳۰۹	تصویب صورتهای مالی

۵۰۴	تمرین‌ها.
۵۰۷	تمرینهای برای بحث.
۵۰۸	مسائل.
۵۱۳	مسائل تصمیم‌گیری.
۵۱۴	آیین رفتار حرفه‌ای.

ضمیمه:

۵۱۸	صورتهای مالی شرکت ملی.
۵۱۸	سرب و روی ایران.
۵۱۸	(سهامی عام).
۵۱۹	سهامداران عزیز.
۵۲۸	یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۸۵.
۵۲۸	۱. تاریخچه فعالیت شرکت.
۵۲۹	۲. مبنای تهیه صورتهای مالی.
۵۲۹	۳. خلاصه اهم رویه‌های حسابداری.
۵۳۱	۴. موجودی نقد.
۵۳۱	۵. سرمایه‌گذاریهای کوتاه‌مدت.
۵۳۲	۶. حسابها و اسناد دریاختی تجاری.
۵۳۳	۷. سایر حسابها و اسناد دریاختی.
۵۳۴	۸. موجودی مواد و کالا.
۵۳۵	۹. سفارشات و پیش‌پرداخت‌ها.
۵۳۷	داراییهای ثابت مشهود.
۵۳۹	۱۱. داراییهای نامشهود.
۵۳۹	۱۲. سرمایه‌گذاریهای بلندمدت.
۵۴۰	۱۳. سایر داراییها.
۵۴۱	۱۴. بدهیها و اسناد پرداختی تجاری.
۵۴۱	۱۵. بدهیها و اسناد پرداختی.
۵۴۴	۱۶. پیش‌دریافت‌ها.
۵۴۵	۱۷. ذخیره مالیات.
۵۴۶	۱۸. تسهیلات مالی دریافتی.
۵۴۷	۱۹. ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان.
۵۴۷	۲۰. سرمایه.
۵۴۸	۲۱. اندوخته قانونی.
۵۴۸	۲۲. فروش خالص و درآمد حاصل از ارایه خدمات.
۵۵۱	۲۳. بهای تمام‌شده کالای فروش رفته و خدمات ارایه‌شده.
۵۵۳	۲۴. هزینه‌های فروش، اداری و عمومی.
۵۵۴	۲۵. خالص سایر درآمدها و هزینه‌های عملیاتی.
۵۵۴	۲۶. هزینه‌های مالی.
۵۵۴	۲۷. خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی.
۵۵۵	۲۸. تعدیلات سنواتی.
۵۵۶	۲۹. صورت تطبیق سود عملیاتی.
۵۵۷	۳۰. تعهدات و بدهی‌های احتمالی.
۵۵۷	۳۱. سود سهام پیشنهادی.
۵۵۷	۳۲. رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه.
۵۵۸	۳۳. معاملات با اشخاص وابسته.
۵۵۹	اعلام.

۴۰۵	اسناد پرداختی رهنی.
۴۰۶	مزایای تأمین مالی عملیات با اوراق قرضه در مقایسه با سهام.
۴۰۷	بدهیهای اجاره بلندمدت.
۴۱۰	تأمین مالی خارج از ترازنامه.
۴۱۱	بدهیهای صندوق بازنشستگی و مزایای پایان خدمت.
۴۱۳	مسأله‌ای برای مرور فصل.
۴۱۴	حل مسأله.
۴۱۶	خلاصه.
۴۱۸	خودآزمایی.
۴۲۰	لغات و اصطلاحات.
۴۲۱	پاسخ به خودآزمایی.
۴۲۲	سؤالات.
۴۲۴	تمرین‌ها.
۴۲۷	تمرینهای برای بحث.
۴۲۹	مسائل.
۴۳۳	مسائل تصمیم‌گیری.
۴۳۳	آیین رفتار حرفه‌ای.
۴۳۴	مسائل صورتهای مالی.
۴۳۴	۱. صورت سود و زیان، ترازنامه، و صورت جریانهای نقدی شرکت ملی سرب و روی ایران موجود در ضمیمه.
۴۳۴	ضمیمه فصل شانزدهم.
۴۳۵	ارزش زمانی پول: ارزش آتی و ارزش فعلی.
۴۳۵	ارزش آتی.
۴۳۵	ارزش فعلی.
۴۳۵	اجاره‌های سرمایه‌ای.
۴۳۹	مسائل مربوط به ضمیمه فصل.

فصل ۱۷: سرمایه‌گذاریها و مسابذاری

۴۵۱	عملیات بین‌المللی.
۴۵۴	قیمت سهام.
۴۵۵	سرمایه‌گذاریها در سهام.
۴۵۶	طبقه‌بندی سرمایه‌گذاریها در سهام.
۴۵۷	سرمایه‌گذاریهای سریع‌المعامله - روش ارزش بازار، و یا.
۴۵۷	اقل بهای تمام‌شده و خالص ارزش افزوده.
۴۷۴	سرمایه‌گذاریها در اوراق قرضه (اوراق مشارکت) و اسناد بدهی.
۴۸۱	مسأله‌ای برای مرور نیم فصل.
۴۸۲	حل مسأله.
۴۸۴	ساختارهای اقتصادی و اثر آنها بر حسابداری بین‌المللی.
۴۸۶	حسابداری مبادلات بین‌المللی.
۴۹۰	مقایسه با ریسک - تدبیری جهت اجتناب از زیانهای تسعیر ارز خارجی.
۴۹۰	تلفیق واحدهای فرعی خارجی.
۴۹۳	استانداردهای بین‌المللی حسابداری.
۴۹۴	مسأله‌ای برای مرور فصل.
۴۹۵	حل مسأله.
۴۹۶	خلاصه.
۴۹۸	خودآزمایی.
۵۰۰	لغات و اصطلاحات.
۵۰۱	پاسخ به خودآزمایی.
۵۰۲	سؤالات.